

HOOGVEEEN

Cursus Jeugdbegeleider/ Natuurrouder

Vind jij het ook belangrijk om natuur in de harten van kinderen te brengen? En wil je jouw talenten in het begeleiden van kinderen bij buitenactiviteiten (verder) ontwikkelen? Misschien is de IVN-cursus Jeugdbegeleider/Natuurrouder iets voor jou. Flora- en faunakennis is geen voorwaarde voor deelname. De wens van de Smederijen en IVN is om voor elke school Natuurrouders en Jeugdbegeleiders op te leiden. Zij kunnen helpen bij natuurlessen en naschoolse activiteiten begeleiden. Heb je belangstelling, vul het formulier in op de site en we nodigen je uit voor een intakegesprek. Er zijn negen avonden. De kosten bedragen € 50 voor leden, € 75 voor niet-leden. Locatie: IVN-Struunhuus in het Steenbergerpark. hoogeveenivn@gmail.com.

Het Drentse Landschap

DROUWENERVEEN

Nieuwjaarsduik

Woensdag 1 januari om 14.00 uur. In samenwerking met '25 graden Noord'. Het nieuwe jaar met een frisse duik beginnen? Dat kan dit jaar in Drouwenerveen. Deelname is gratis, maar meld je wel even aan. Na afloop staan warme drankjes én douches voor je klaar. Locatie: 25 graden Noord, Zuideind 25, Drouwenerveen.

► Informatie: <https://www.25gradennoord.nl/nieuwjaarsduik-2020/>

RUINEN

Winter van OERRR

Donderdag 2 januari: Winter van OERRR van 13.00 tot 15.30 uur. Kom naar het Bezoekerscentrum Dwingelderveld en beleef de winter. Er zijn gidsen die helpen bij verschillende activiteiten.

► Informatie en aanmelden via www.natuurmonumenten.nl/bcdwingelderveld

ZUIDWOLDE

Winterwandeling

Zondag 5 januari om 13.00 uur: Verzamelen op de P van het Tonkenshuys, Meppelerweg 22. Op de eerste zondag na nieuwjaar organiseert Natuurvereniging Zuidwolde de jaarlijkse winterwandeling. We sluiten af met koffie of chocolademelk en koek (en een drankje?). Een vrijwillige bijdrage stellen we op prijs. Opgave vooraf is niet nodig.

Strijd om beter milieu in hete herfst 2019

■ Brandnetel gedijt bij overmatige stikstofverbindingen

Toen na de warme droge zomer de regen eindelijk kwam, zagen we onmiddellijk de gevolgen van het teveel aan stikstof in de atmosfeer.

In een week tijd werden klinkers en tegels in de tuin weer groen van algen. Stikstofminnend mos in voegen tussen de tegels bolde op tot dikke groene randen. In bermen, bosjes in of nabij verdroogde vennen en op schouwpaden langs beken tierden grote en kleine brandnetel welig. Uitgesproken stikstofminners. Kom maar op met stikstof, roept de brandnetel, hoe meer hoe liever. Vanwege de stikstofdepositie worden struikheide, heidekartelblad en klokjesgentiaan op onze heidevelden overwoerd door grassen, vooral door pijpenstrootje. Dat heeft gevolgen voor dieren die op de heide leven. De boer, de bouw, de industrie en het verkeer kregen de schuld. De veehouderij is de grootste veroorzaker door de uitstoot van ammoniak. Na eerdere kritiek op de landbouw was dit voor boeren de druppel die de emmer deed overlopen. Het Malieveld vulde zich met tractoren. Pas midden december lieten milieuorganisaties van zich horen.

Vanaf medio 2019 vlogen de termen je om de oren: stikstofoxiden, Programmatische Aanpak Stikstof (PAS), depositieruimte, stikstofconcentratie, PAS-beoordelingskader, NH3, NOx, verzurende depositie, interne saldering, emissie-arm stalsysteem, derogatie, excretieforfait, enz., enz. Wat is nou het probleem? In zijn pure vorm is stikstof een onschuldig gas. De lucht bestaat voor 78 procent uit

Met machinaal plaggen verwijder je de meeste ammoniak. Hero Moorlag

stikstof. We ademen het in en ook weer uit. Verder zit er in de lucht ruim 20 procent zuurstof, 0,04 procent koolstofdioxide (CO2) en uiterst kleine hoeveelheden waterdamp, methaan en lachgas. Het probleem ontstaat zogauw stikstof een verbinding aangaat met een andere stof. In de veehouderij ontstaat ammoniak als mest en urine met elkaar in aanraking komen. De chemische verbinding van stikstof met waterstof heet NH3, ammoniak. Dit gas slaat neer en heeft een sterk verzurende werking op het milieu rond een veehouderij, dus ook op een Natura 2000 gebied, zoals het Dwingelderveld en het Drents-Friese Wold. Personenauto's en vrachtwagens, vliegtuigen, schepen en industrie veroorzaken stikstofoxide. Dit gas ontstaat bij verbranding op hoge temperatuur. Stikstof verbindt zich dan met zuurstof tot stikstofmonoxide (NO) of stikstofdioxide (NO2). Omdat je niet weet welke stikstofverbinding bij welke verbranding ontstaat, spreekt men

meestal van NOx. Het gaat dus niet in de eerste plaats om stikstof, maar om stikstofverbindingen.

Reactie milieuorganisaties

Het spreekt voor zich dat de natuur- en milieuorganisaties uitgebreid aanbevelingen hebben gedaan aan de Commissie Remkes, die kabinet Rutte adviseerde over de aanpak van het stikstofprobleem. Na de roerige protesten van boeren en de bouw kwamen de milieuorganisaties met een eigen aanbeveling in het rapport 'Benut stikstofcrisis als kans voor natuur en alle Nederlanders'. Een bijzonder constructieve aanbeveling, te downloaden door de titel in te typen. Het rapport werd 11 december door de gezamenlijke natuur- en milieuorganisaties aangeboden aan premier Rutte en minister Schouten van landbouw op het Catshuis. Tien organisaties, waaronder Natuurmonumenten en Greenpeace, vragen de bewindslieden: maak nou eerst eens een actieplan voor de

lange termijn met afrekenbare doelen. Met nadruk vraagt men: voer regie op een transitie naar grondgebonden natuurinclusieve landbouw. En beste premier en minister: investeer in robuuste en verbonden natuurgebieden en natuurherstel. De natuur begint draagkracht te verliezen door vermessing, verzuring en verdroging. Hoe groter een natuurgebied, des te beter is het opgewassen tegen de aanslagen van onze tijd. Meer bos bevordert de opname van CO2. Dergelijke punten worden in het plan uitgebreid en concreet uitgewerkt. Het is zeer de moeite waard dit plan te downloaden en te bestuderen. Vooralsnog maaien natuurbeheerders pijpenstro- en pitrusvelden en voeren het maaisel af. Dan ben je een deel van de stikstof kwijt. Nog beter is heide machinaal te plaggen, want in de bovenlaag bevindt zich de meeste ammoniak. ■

Hero Moorlag

Dwaalgasten zijn altijd wel aanwezig rond kerst

Juist in december, in de kersttijd, is het goed om aandacht te besteden aan dwaalgasten. Er blijken tenslotte steeds meer mensen te zijn, vooral in grote steden, die geen dak boven hun hoofd hebben en nauwelijks te eten hebben. Bijna iedereen kan wel ergens verlichting brengen. Goed om daarover na te denken. Maar het gaat deze keer niet alleen om medemensen, maar ook om dieren. In allerlei soortgroepen komen we dwaalgasten tegen. Denk aan de waarnemingen van wolven in de afgelopen jaren en recent de waarneming van een goudjakhals. Daar hoeven we ons minder om te bekommeren, want zij vinden hun kostje vast wel en anders dwalen ze verder.

Poetsende roze pelikaan

Vooraf onder de vogels zijn er ieder jaar enkelingen van soorten die vaak van uiterst verre streken (nog verder dan de wijzen uit het oosten) in onze omgeving terecht komen. Dat leidt tot grote opwindings onder vogelaars. Niet om die vogel te helpen, maar om hem te

Roze pelikaan in het Reestdal bij De Wijk. Erik Veldboom

scoren. Je zou zeggen: Het kan toch wel wat minder, maar vaak staan er van dezelfde vogel honderden foto's op Waarneming.nl, want iedereen wil zijn naam terugzien op dat podium, liefst met een fraaie foto. Zo ging het ook met het bijzondere exemplaar dat zich van 1 tot 15 december op

hield aan de Reest bij De Wijk. Tussen de overwinterende ooievaars stapte een roze pelikaan rond. Een van onze leden, Erik Veldboom, die in de buurt woont, heeft er een prachtige foto van gemaakt, waarop deze roze pelikaan zich staat te poetsen (het werd tenslotte kerst) en tussen de

ooievaars rondstapt in het Reestdal. Het leefgebied van de roze pelikaan strekt zich uit van Zuidoost-Europa tot West- en Centraal-Azië en India. Het zijn imposante vogels met een spanwijdte van omstreeks drie meter en een snavel van bijna een halve meter. In de winter trekken de meeste pelikanen naar oostelijk Afrika. Roze pelikanen zijn heel sociale dieren. Ze leven in grote groepen. Dit eenzame exemplaar, zonder ring en dus waarschijnlijk niet uit gevangenschap ontsnapt, lijkt echt verdwaald. Het is dan ook mooi dat hij een groep ooievaars heeft gevonden waarmee hij op kan trekken. Dat helpt hem niet bij het voedsel zoeken, want pelikanen leven van vis en vaak vangen ze die in goepen door de vissen samen op te jagen en op te schepen in de keelzak onder hun snavel. Ik wens deze roze pelikaan een goed nieuwjaar, veel vis en een lang leven. ■

Joop Verburg,
Natuurvereniging Zuidwolde